

Yenilenme ve TÜMDER

Allah selâmet versin.

Değerli TÜMDER Danışma Kurulu üyeleri, merhaba.

Bugün, aşağıda birkaç satırda özetlemeye çalıştığım bir konuyu sizlerin dikkatine sunmak istiyorum.

Bu yazı kişisel düşüncelerimi aktarıyor. Bu nedenle kişisel sayfamda yayınlanacaktır.

Giriş

İki bin yirminin başından yirmi ikinin baharına kadar bizleri tutsak eden salgının üzerimizdeki etkileri henüz anlaşılamadı. Sağlığımıza çok az değinilirken ekonomik etkileri önde tutuldu. Oysa ikisi atbaşı incelenmesi gerekir. Sosyal yaşamımız üzerindeki etkileri hiç hesaba katılmadı. Örneğin, 'kapanma' döneminde topluluklardan uzak durmaya çalışırken sosyal ilişkilerimizi en aza indirdik veya hiç sosyal etkinlik yapamadık. Zaten aksak olan sosyal ilişkilerimizi ve uygar insanı sıradan sosyal yaşamın bir üstüne çıkaran sivil toplum örgütü çalışmalarını, bahanesi de hazırды, hepten kestik.

Bakınız:
https://tr.wikipedia.org/wiki/COVID-19_pandemisi
(Erişim:202301111300)

Ben, 'pandemi' ve 'kapanma' konusunu sivil toplum örgütü ilişkisiyle ele alarak farklı bir yere taşıyacak değilim. Başlı başına, özel bir çalışmayı hak eden bir konudur 'pandemi' ve 'kapanma' bağlamıyla sivil toplum örgütlerine bakış. Buna rağmen, aşağıda somut ve özele indirgeyerek basit bir giriş yapabilirim sanıyorum.

TÜMDER ve Pandemi

Salgın ve kapanma döneminin gözle görünmeyen ve elle tutulmayan, soyut ve fakat olumsuz sosyal etkisinin sonuçlarını orta ve uzun vadede çok güçlü hissedeceğimizin kaydını bir yere düşelim. Zaten bu yönü zayıf milletin sivil toplum örgütlerine ilgisinin tümüyle

ortadan kalkacağı endişesini taşıyorum. Böylesine duyguları körelmiş, açıkça dile getirmek gerekirse, üzerinde her deneyin yapılabildiği neredeyse laboratuvar ortamındaki deneğe dönen, her ne etki altında olursa olsun hiç tepki vermeyen bir toplumun nereye sürükleneceğini kestirmek zor değildir.

Salgın ve kapanma dönemi sosyal yaşamı yok denecek düzeye indirdi. Dernek yönetim kurullarının bile toplantılarının askıya alındığı düşünülürse o dönemin travmatik etkisi daha kolay tahmin edilebilir. Ancak biz, Tüm Denizciler Derneği TÜMDER olarak bu dönemi oturarak geçirdik dersem, başta arkadaşlarıma sonra kendime haksızlık etmiş olurum. Temaslar kısıtlı, sayı sınırlıydı, fakat uzaktan görüşme teknikleri ile türlü iletişim yollarını kullanarak fikir teatimizi sürdürdük.

Kuvvetle muhtemeldir ki, başka sivil toplum örgütleri de aynı yola başvurmuşlardır. Böyle uzaktan görüşmelerin katılımcılara fazladan düşünme fırsatı verdiğini müşahede ettiklerini sanıyorum. Ben ettim. Örneğin, uzaktan görüşme sonrası üzerinde konuşulan konu henüz dimağda taze iken ve edinilen bilgiler soğumadan, kendi kendime muhakememi sürdürdüğümü ve bunun da çok yararlı olduğunu gördüm. Oysa, fizikî toplantıların sonunda, mekân aynı olsa da toplantının konusu ve ilgi alanı değiştiğinden katılımcıların duygusal anlamda başka bir atmosfere sürüklenmesi, toplantının asıl konusu üzerinde fazladan müzakereye imkân vermiyor.

Yenilenme

Sözü istediğim yere getirmeden bilimsel bir görüşü paylaşmak isterim:

Her bir canlı için 'son', diğer adıyla 'ölüm' kaçınılmazdır. Bu kadim kuralın tek istisnası canlı topluluklarıdır, ancak tüm canlı toplulukları değil. Canlı toplulukları, yani birden fazla canlının bir arada yaşadığı topluluklar, ömürlerini teorik olarak evrenin sonuna kadar uzatabilirler. Bu kuramın içine insanlarca oluşturulan kurumlar da alınır. Velev ki kurum bunu tercih etmiş olsun ve koşulunu karşılasın. Bir kurumun kadim sondan kaçınabilmesinin, bir önceki cümle bağlamında, 'istisna' olabilmesinin tek koşulu vardır:

"Tek bir organizma gibi davranırken aslında farklı insanlardan oluşan sonsuz ömre sahip olduğunu bilmek ve bunun gereğini yerine getirmek."

Atatürk'ün "benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır" demesi bir öngörü değil, gereğini yerine getirerek kurduğu düzene olan güvenin göstergesidir.

Özetlersek; birden fazla kişi tarafından kurulmuş, yani doğmuş (sivil toplum kuruluşlarından devletlere, kişisel ticarî kurumlardan büyük ortaklıklara kadar tüm) oluşumlar doğma, yaşama süreçlerinden sonra, eğer isterlerse üçüncü evreyi farklı yaşar, sürekli yeniden doğarlar. Ancak, kurumlar, bunu tercih etmelidirler. Çağdaş kurumlar, adına "yenilenme" denen çalışmalarla ömürlerini sonsuza dek uzatabilirler.

Bakınız:
<https://en.wikipedia.org/wiki/Innovation>
(Erişim:202301111310)

Dilimize İngilizceden girmeye çalışan fakat henüz tam yerleşemeyen bu sözcüğün 'yenilenme' dışında başka sözcüklerle de aktarıldığını görebiliriz. Oysa yenilenmeden yeniden doğuşa, iyileştirmeden değişime birçok anlam yüklenen bu sözcük bana göre dilimize en iyi **evrimleşme** sözcüğü ile aktarılabilir diye düşünüyorum. Yine de asıl söz sahiplerinin önerilerine kulak vermek iyi olur. Bu nedenle ben de bu yazımda 'yenilenme' sözcüğünü kullanacağım.

TÜMDER ve Yenilenme

Tüm Denizciler Derneği TÜMDER'in görevi, yayın organı Pruva Programı'nın manifestosu dâhil internet sayfasından sanal ortam (sosyal medya) zeminlerine kadar her yerde açıkça yazılıdır.

<https://tumder.org.tr/>
(Erişim: 202301111310)

Bazılarına görev TÜMDER'e verilen görev ulaşılması imkânsız bir hayâle koşmaktır. Evet, bir hayâle koşmaktır ama ulaşılması imkânsız değil.

Ülkenin içinden geçtiği ortama bakıldığında, TÜMDER'in görevine başladığı bile söylenemez. Bu yazı biraz da bunun itiraf etmek ve rota tashihi için yardım istemek için yazıldı. Çünkü, türlü nedenler sayarak mazeret uydurma yerine gerçeği söyleyip yola devam edilmesi iyi olur. Gerçek şudur:

“Bugün ülkenin gündeminde eğer ‘deniz’, ‘denizcilik’, ‘denizcileşme’ sözü kullanılıyorsa bu TÜMDER'in çalışmalarının sonucudur. Fakat, hiç olmayanları yaratmak ya da milletin bağrında gizli duyguları yüzeye çıkarmak kolay bir iş değildir. Yorulduk. ‘Bir molayı hak ettik’ dedik. Üzücüdür, sizin de fark ettiğiniz gibi mola oldukça uzun sürdü. Oysa ‘mola’ kişiseldir. Kurumların molaya ihtiyacı yoktur. Çünkü kurumlarda yürütme hep taze güce sahiptir, ya da öyle olmalıdır; biz, şu an yürütme görevindekiler bunu beceremedik; kendimizi tazeleyemedik.”

Bir insan, kendi yeteneği ve yeterliliği kadar başarılıdır. Daha fazlasını beklemek o insana haksızlık olur. Başarılan ve başarılamayan alt görevlerin analizi yapılırken bu düstur dikkate alınmalıdır. Özetle, TÜMDER'in bugüne kadar başardıkları veya başaramadıklarının sınırını yöneticilerinin yetenek ve yeterlilikleri çizmiştir.

Bizleri eleştirirken insafli olun demeyeceğim ama derneğin yürütme organlarında kaç kez görev üstlendiğinizin muhasebesini kendi vicdanınızda yapmanızı çok arzu ederim.

Bu sözlerin toplam anlamı aşağıdadır:

“TÜMDER üstlendiği görevi tamamlayamadıysa, ki yirmi yıl hiç de azımsanacak bir süre değildir, sorumluluk bu süreç içinde derneği yönetenlerdedir. O halde, geleceğe ait beklentileri de mevcut yönetimin kapasitesine göre sınırlamak gerekecektir, o kapasite de eserleriyle ortadadır; bundan fazlasını beklemek yanlış olur. Başka bir açıdan bakılarak söylersek 'yenilenme' zamanı gelmiştir.

Deniz endüstrisinin neresinde olursanız olun, hangi paydaşında emek veriyorsanız verin, Tüm Denizciler Derneği TÜMDER'in hayatınızda mutlaka yer alması gerektiğini biliyorsunuz. Bunu açıkça dile getirme zamanının geldiğini de hissediyorsunuz.

'Yenilenme' günü gelmiştir. Yenilenmeyi beceremezsek kadim doğa kuralı gerçekleşir.

“Yenilenmenin ilk koşulu, yönetimi yorgun omuzlardan dingin omuzlara geçirmektir.”

Yeniden Kuruluş

'Yenilenme' ile 'ilk kuruluş' arasındaki tek benzerlik, görevin aynı olmasıdır. Yenilenmenin kuruluşu göre avantajı, görevinizin zaten belirlenmiş olması ve belli bir düzeyi yakalamış insanların etrafınızda hazır olmasıdır. Ki, bu insanlar kendi çalışma yöntemleriyle görevi sürdürecekler.

Metnin bundan sonrası 'yenilenme' çalışmalarına katkı yapacağını düşündüğüm fikirlerimdir:

'Yenilenme' için ilk adım, derneği bilinen ve herkesin uyguladığı üye ilişkilerinin dışına çıkarmaktır.

Yani bir dernek kendi içinde üyeleri ile zaten sürekli bir iletişim hâlinde olmalıdır. (Böyle çalışmaları başka sınıflara sokabilir, başka adlarla anabilirsiniz. Ama bir 'dernek' de böyle çalışmaların yapıldığı kurumdur.) Az ve zorla da olsa belli aralıklarla belli zeminlerde bir araya gelerek mevcut sorunların çözümü üzerinde yapılan fikrî alışverişler son derece gereklidir ve yararlıdır.

Girişte değindiğim gibi kapanmanın tek olumlu etkisi, bu süreçte daha önce zaman ayıramadığımız, başka bir ifadeyle, zaman ayırdığımızı zannettiğimiz ama hiç de öyle yapmadığımız bir şeye, 'düşünme' eylemine zorunlu olarak daha çok zaman ayırmamızı sağlaması oldu. Benim kişisel olarak üzerinde kafa yorduğum konulardan biri şuydu:

Yirmi yıla yakın (tam olarak on dokuz yıl) bir dernek üzerinden topluma bir şeyler anlatmaya çalıştım. Evet, bunu arkadaşlarımla birlikte yürüttüm, onlar olmasaydı bugün görünen çalışmaların hemen hiçbiri yapılmamış olurdu. Arkadaşlarımla birlikte bir ekip olarak; birbirimizin eksiklerini tamamlayarak bugüne ulaştık. (Derneğin çalışmalarını buradan saymayacağım şimdi.) Fakat bir yere geldik, durduk. Nereye bağlarsanız bağlayın, hangi nedeni sayarsanız sonuç olarak 'duruyoruz'. Hiç kimse 'neden duruyoruz' demiyor.

Ülkede denizcilik her geçen gün biraz daha geriliyor, Bakanlık'ın adından 'denizcilik' çıkarılıyor, dernek bunu sorgulamıyor.

Yarım asra yakın 'denizcilik' eğitimi verdiğini bildiğimiz okulların adlarından denizcilik çıkarılıyor, dernek hiçbir şey yapmıyor. Oysa bu derneğin görevine bakılırsa şu an üyelerinin her biri ilgililerin her birinin kapılarında sabahlayıp sorunu unutturmamaları gerekir.

Yapıyor muyuz?

Hayır.

Bu nedenle ben başka bir şey yapacağım, derneğin varlığını sorgulayacağım. Hayır, yanlış oldu; derneğin varlığını birlikte sorgulayacağız:

- Sizin için Tüm Denizciler Derneği TÜMDER ne ifade ediyor?
- Varlığı ile yokluğu arasında sizin için bir fark var mı?
- Daha önceleri vardı da şimdi artık bir anlamı kalmadı mı? (Bu soru "TÜMDER'in sizin yaşamınıza etkisi oldu mu" olarak da sorulabilir.)

Bu soruları sorarken lütfen empati yapmaya gayret edin ve aşağıdaki cümlem için beni anlamaya çalışın:

Sivil toplum örgütlerinin her çalışması gönüllülük esasında yürütülür. Ancak içi boş, ne istediğini bilmeyen, ya da şöyle söyleyeyim, ne istediğini çok iyi bilen ve her şeyi kendisi için isteyen insanlarla yürümez. Onlar başka kapıya gitmelidir. Bu dernekte her şeyi kendi çıkarı için yapanlar yer bulamamalıdır. Buluyorlarsa bir sorun var demektir.

'Her şeyi kendi çıkarına tahvil edenlerle yol yürünmez' sözüm bazı arkadaşlarım 'politika' diyecek, 'siyaset' diyecek, 'bunu başka türlü söyle' diyecek. Bu sözüm onlara:

Benim uygulamam da bir siyasettir.

Adına şeffaflık deniyor.

Bu siyaset, politika; adına her ne deniyorsa, 'göründüğü gibi ol veya olduğun gibi görün' denilen düsturun uygulamasıdır. Bendeniz bu sözü düstur edindi. Çünkü beni ne zaman yolda bırakacağını kestiremediğim, sabun köpüğü insanlarla yürümek istemedim. Önerimdir, siz de istemeyin. Gerekirse tek başınıza yürüyün ama güvenemeyeceğiniz insanlarla asla yola çıkmayın.

Sonuç

Ŗu an TÜMDER'in üye sayısı altmış dokuz (69). AŖađı yukarı iki yıldan bu yana inceleyip sık dokuduk, üye listesini altmış dokuza düşürdük. Yani yaklaşık onda dokuz gibi yüksek bir oranda üyenin pozisyonunu aktif üyelikten pasif üyeliğe deđiŖtirdik.

Derneğe üye olduğunu düşünenler bunu e Devlet sayfasındaki ilgili hizmet ile sorgulayabilirler. Eğer TÜMDER'e üyelikleri kaldırılmış ise üyeliği 'aktif olmaktan çıkarak 'pasif' olmuş; genel kurullarda oy kullanma hakkını yitirmiş demektir. Bu denizciler aktif üyeliğin kaybedilmesinin nedenini kendinde aramalıdır. Pasif üye konumundakiler, eğer isterlerse 'aktif' üyelik için yeni bir müracaat formu doldurabilirler.

Buraya kadar yazdıklarımdan yaptığınız çıkarım doğrudur:

Tüm Denizciler Derneği TÜMDER Yönetim Kurulu BaŖkanı olarak en kısa zamanda genel kurulun toplanmasını talep ediyorum. Bu yazıyı bunun duyurusu olarak kabül edebilirsiniz. Genel Kurul demek taze kan, yeniden mücadele azmi demektir.

Hepinize sağlıklı günlerde bereketli kazançlar sağlayan alıŖmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Pruvanız netâ olsun.

Yakup Korkmaz

Tuzla İstanbul

202301111200